

REDACȚIA

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., de fiecare publicatiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 42

Dela Congres.

Fiind cea mai înaltă corporație a bisericii române ortodoxe, e de așteptat, ca ședințele Congresului să aibă totdeauna ocazia vii a lucrurilor ce s'au petrecut deja în sinul bisericii și a preocupărilor în ceea ce privește viitorul.

Indeosebi te aștepti apoi mult de la un Congres nou, chemat la sfârșit de un mitropolit ales decurând, mai ales pentru că așa i-a mers vechiului mitropolit, om harnic, și deși e bătrân, nu cunoaște oboseala.

Cu toate acestea, n'am întâlnit încă un Român, care să nu fi rămas amăgît în ceea ce privește așteptările sale în privința lucrărilor Congresului.

Bar' noi, cei din Congres, dacă era comisia școlară, ale cărei lucrări s'au desfășurat trei zile d'arândul, trebuia să plecăm încă de Joi seară, pentru că nu mai aveam ce să desbatem.

Caracteristica congresului încheiat Sămbătă în Sibiu a fost de altfel numai *desevârșita lipsa a ori-cărei lucrări ce trebuia făcută de mitropolitul, prin oamenii săi din consistoriul mitropolitan, dar' și lipsa de dispoziție pentru muncă.*

Pentru a dovedi întâia afirmare, destul să spunem următoarele. Deși școala și biserica română trece prin momente nespuse și spre a o scăpa de primejdii, trebuie să-și încordeze toate mai ales *cei puși la conducere, și anume, consistoriul mitropolitan n'a venit în congres cu un raport de daf Doamne, cu un singur plan din care să rezulte și-a frământat cel puțin, dacă a și isbutit să găsească drumul spre mântuire. Așa, că întreg oficiul consistoriului mitropolitan ne face imaginea unui biurou de înregistrare. Așa că, cum a dat D-zeu, 300 afișe, costând rezolvarea fiecăreia peste 100 fl., cele 300 acte câte au trecut prin consistoriul mitropolitan au costat adică pe biserică peste 11.000 lei; atâta este bugetul consistoriului mitropolitan...*

Pentru a dovedi a doua afirmare, destul să spunem, că venind comisia școlară cu o mulțime de chestii, foarte conștiințios de bărbați pricepuți în ale școlii, deși nu ne putem imagina *ceva mai grabnic, ca leuirea școlii ce bătute școala, totuși cine a avut întâia oară ca discuția să se desfășoare până la viitorul congres? Ni s'a părut altul decât P. C. Sa archimandritul de la Pușcariu, mădular în consistoriul*

mitropolitan, care se crede atât de harnic și înțelept, încât zor nevoie să i-se facă un episcopat anume.

Ni-se desființează școlii; ni-se cere întemeierea de școlii, că altfel ni-se fac de cele ungurești; chestia quinzenalelor provoacă adevărate viltori în sinul poporului nostru; chestia plătirii mai regulate a lefurilor învățătorilor, apoi chestia școalelor de repetiție și atâtea alte așteaptă o leuire grabnică. Ce-i pasă însă P. C. Sale vicarul Pușcariu? El n'a studiat lucrurile aceste în consistoriu! Să nu se rostescă deci asupra lor nici Congresul!... Oare, peste tot, le va studia vre-odată și-l va taia capul să întocmească pentru viitorul Congres propuneri mai bine cumpănite și mai bine studiate de cât cele înfățișate nouă, în ședințele din urmă ale Congresului, de luminați bărbați de școală ai noștri, prin rostul d-lor Dr. P. Barcianu și Romul Ciorogariu?

Și cine este responsabil, în primul rând, pentru pierderea *cei desigur va suferi școala română în lipsa măsurilor ce trebuia să se ia încă de mult, ear nu să se amâne D-zeu știe pe când?!*...

Scurt: dacă e să întrebăm ce s'a lucrat la Congres, apoi fără nici un păcat se poate constata, că aproape nimic. Înființarea celor *trei episcopate* — chestie peste care s'a trecut în mai puțin de-o oră — nu e adevărat lucru serios și la tot cazul așa de îndepărtat, în cât nici nepoții noștri nu o să vadă întemeiate episcopatele visate de archimandritul *candidați d'acum.*

S'au cheltuit peste 8.000 coroane ca să ascultăm câte-va rapoarte seci ale consistoriului mitropolitan și în toate câte s'au desfășurat să hotărîm că — *vom hotărî, nu la anul, cel puțin, ci tocmai peste trei ani, dacă vom trăi.*

Eată oglinda întâiului congres prezidiat de Mitropolitul Meșianu.

Seacă a fost vorbirea de deschidere a Congresului, seci au fost și desbaterile Congresului. Dacă a fost câte un moment înălțător, ș'acela se datorește amicilor noștri aradani, dintre cari dr. N. Oncu și R. Ciorogariu s'au distins prin referade ținute p'un nivel adevărat academic. Insași Prea Cuvioșiile lor, cari au combătut de altfel indeosebi propunerile d-lui Ciorogariu, s'au simțit datorii să-i aducă laude în plenul Congresului.

Atâta în genere. Cât despre momentele personale, sunt de înregistrat două: 1) spiritul conciliant cu care, trebuie s-o mărturisim, a prezidiat noul Mitropolit, — și 2) alegerea în consistoriul mitropolitan. În aceasta din urmă, mitropolitul tot a trebuit

să-se arete însă măiestrul care la Arad făcuse școală. Până în momentul din urmă fusese adică vorba să trecem peste alegerea a doi membri în consistoriul mitropolitan fără nici o luptă, în deplină înțelegere. Și amicii noștri s'au ținut de vorbă. Di Cosma s'a ales, în senatul episcopesc, cu toate voturile ear di Aug. Hamza, în senatul bisericesc, earăși s'a ales și cu voturile amicilor noștri. Oamenii mitropolitului însă, în primul rând cei trei frați *Mocsonyi*, magnatul *Gall*, frații *Pușcariu* și cei din jurul d-lui *Cosma*, au mișcat toate pietrele împotriva vicarului dela Oradea-Mare, căruia i-au și lipsit astfel șese voturi pentru a pute fi ales.

Noi n'am pierdut, ce-i drept, nici astfel, vre-o poziție. Am câștigat însă cu o învătătură mai mult: că nu trebuie să te încrezi mai ales în cuvântul domnilor mari, a căror perfidie s'a dovedit cu acest prilej cu vîrf și îndesat.

Cât despre lupta Mitropolitului și împedea intrarea în consistoriul mitropolitan a părintelui *Mangra*, să nu se uite un lucru: că episcop al Aradului, I. P. S. Sa *Ioan Meșianu* a luptat un pătrar de veac într'una ca di *Mangra* să nu fie ales în consistoriul diecesan. Și totuși, părintele *Mangra* este azi președinte de consistor și sistemul meșianist mai ales printr'ensul s'a dărmat...

Tot așa are să fie și la Congres: *suma principiilor și capitalul intelectual reprezentat prin amicii noștri, contra cărora mitropolitul Meșianu duce luptă înverșunată, are să se valoroseze curînd și în Congres...* În congresul ce s'a încheiat a ieșit la iveală, în cele viitoare va covârși până și sufletele timide, acum robite încă „ilustrățiilor“ cari d'atîția ani incurcă mersul regulat al treburilor noastre școlare și bisericesti.

Russu Șirianu,
deputat congresual.

Chestia drumurilor de fer din Bosnia supără mult pe compatrioții noștri maghiari. Întru cât se ved stînjeții în aspirațiile lor de a domina politicește și economicște numita provincie.

Eată cum își varsă amarul „*Magyarország*“:

„Acesta nu este primul caz, când interesele comerciale ungurești sunt astfel eludate. Pentru-că există în Bosnia și o altă linie ferată montană de o uriașă întindere: Zavidovits-olovo-crișatz, care leagă un alt important ținut cu părțile austriace (ca și noua linie: crifevitza-plan-drvar, în lungime de o 100 km.)

„Politica e, deci, destul de transparentă. Sub titlul de linii ferate montane guvernul bosniac creează prin entrepriza particulară astfel de rețele (pentru exploatarea pădurilor), cari mai târziu pot fi legate cu căile ferate de stat din Bosnia, și cari prin înființarea nouilor linii principale ies cu totul din sfera de comunicație a căilor ferate ungare, și dau Bosnia pe mîna politiceșii comerciale a Austriei.

„...Bosnia am pierdut-o, cu toate jertfele uriașe de sânge și de bani ce am făcut pentru ea.”

Revista săptămănei.

Cel mai important eveniment, pentru viața noastră națională, pe care trebuie să-l amintim și la acest loc, este Congresul național bisericesc.

Cititorii noștri vor găsi în numărul de față al ziarului nostru dări de seamă complete, din cari vor pute înțelege și judeca lucrările lui și însemnătatea lui.

Dela noi „de-acasă“ trecînd mai departe, spre România, amintim, că acolo Parlamentul s'a închis, după-ce s'au votat legile propuse de guvern, pentru îmbunătățirea stării bănești a țării.

Ear întru cât privește conflictul cu Bulgaria, acela a lucetat de a mai fi de o gravitate politică: Vinovații, 22 la număr, au fost dați în judecată, și la 30 Oct. st. v. se va judeca procesul la București. De asemenea s'a pornit și la Sofia urmărirea pe cale judecătorească a celor amestecați în complotul macedonean-bulgăresc.

Din lumea mare amintim, că fostul cancelar al Germaniei, principele *Hohenlohe*, s'a îndepărtat din funcțiunea sa, din cauza bătrănelor, ear pe de altă parte ca să facă loc iscusitului diplomat, contelui *Bilow*. Deodată cu această schimbare a surprins lumea vestea, că Anglia și cu Germania au încheiat o învoială, prin care s'a hotărît, ca aceste două mari puteri să se ajute una pe alta, să sară una pentru alta, și să lucreze împreună pentru apărarea intereselor ce le sunt comune în China. Să și asigure libertatea comerțului în China, și să nu lase de a se sfășia trupul marelui împărațului din extremul-orient.

Celelalte puteri tovarășe în războiul din China, deși surprinse de această învoială pregătită în taină, începînd cu Franța, sunt pe cale de a se supune hotărîrii anglo-germane. Rusiei îi va păre mai rău, că n'a putut pune earăși mîna, ca de obicei, pe vr'un colț de țară.

Dacă dela evenimentele îndepărtate ne întoarcem privirea earăși în patria noastră, vedem că în politica ce se face în Dieta din Budapesta, Kossuthiștii earăși încep să fie răsvrățitori, căci se pregătesc să dea năvală asupra inarticulării în lege a căsătoriei archiducelui *Francisc Ferdinand*, să se opună unei atari legi; — ei fac politică și din ce nu s'ar cuveni, și isbesc mereu în Dinastie, gloriosul sprigin și stălp central al monarhiei.

În vederea viitoarelor alegeri pentru casa deputaților din Viena, frații noștri Români din Bucovina au început lupta, pentru candidații poporului, pînă în toate districtele, și o susțin cu multă bărbăție.

Cu ață albă...

In numărul dela 25 c. al ziarului „Budapesti Hirap” cunoscutul dr. Jancsó Benedek — minune, mare — nu găsește, ca Kossuth și Bánffy, nici o trădare în planul Românilor ortodocși cari vor să întemeieze încă trei episcopate. Din contră, zice că sunt trebuincioase aceste episcopate și din punct de vedere al statului, deoarece numai așa credincioșii bisericii române ortodoxe, cetățenii ai statului, vor putea fi împărtașiți de o cultură și morală mai temeinică.

„Cele trei episcopii proiectate nu se pot însă face fără schimbarea corespunzătoare a Statului Organic”.

Așa zice Dr. Jancsó.

Ear în ce înțeles să fie „schimbarea”, spune:

„In această revizuire guvernul să spriginească din toate puterile pe prelații gr. orientali români ca în Statutul schimbat caracterul adevărat ierarhic bisericesc să iasă la iveală mai mult decum e acum și ca în organizarea sa, biserica să se potrivească cu Pravila”.

Și anume, să se potrivească Pravila așa cum o înțelegeau aceasta Vancea, fostul metropolit gr. catholic și canonicul său Dr. Grama, cari în tratatele ce au scris, căutaseră a corege pe — Șaguna!

Asta Dr. Jancsó o și spune, adăugând încă:

„Ceea-ce Șaguna a păcătuit împotriva spiritului bisericii ortodoxe, din cauza tendințelor sale politice și naționale, episcopatul român care se întărește acum, trebuie să îndrepteze! Caracterul ierarhic, urmare firească a spiritului Pravilei, nu numai va aduce biserica în legătură mai strânsă cu statul, dar tot-odată va înlătura acel spirit presbiteran, care în organizarea actuală a bisericii ortodoxe slugește nu interese bisericești, ci politice și naționale. Organizarea veche a bisericii ortodoxe române, intru cât numai se poate, trebuie restituită și păzită ca presbiterianismul, introdus intrînsa prin fraudă, să o abată dela adevărata chemare. Stăpânirea maghiară va fi datoare ca întemeierea celor trei episcopii să o folosească de prilej ca biserica română să fie redată șiest, potrivit promitei dumnezeiești”.

Cumînți Ungurii, dar nici Românilor nu vor fi căzut pe moalele capului, să se asvirie în capcana ce li-se întinde.

Deși articolul lui Jancsó e scris — crede el — cu multă șiretenie, noi vedem ața albă.

Din România.

Sosirea A. A. L. R. R. Principii moștenitori în Capitală.

Mercuri, la orele 8 și 35 min. A. A. L. R. R. Principele Ferdinand, Prințesa Maria împreună cu micii principii au plecat din Sinaia cu trenul accelerat, spre București.

La gară A. A. L. R. au fost conduse de cătră M. Sa Regele care a stat pe peron până la plecarea trenului.

La ora 11 și 10 min. trenul princiar a sosit în gara de Nord, ear' la ora 11 și 20 min. trenul s'a oprit la gara dela Cotroceni.

Pe peron, Altețele Lor au fost întâmpinate de cătră d-nii miniștrii, aflați în capitală, mareșalul Filipescu, dl Ioan Kalinderu, administratorul Domeniilor Coroanei, comandantul pieței dl colonel Corlătescu, prefectul poliției capitalei d-nul Dobrescu, etc.

Unul din efectele monopolului.

Cu ocazia studierii proiectului privitor la monopolul cărcumelor dela sate, s'a con-

statat că în comunele rurale sunt peste 23.000 de cărcume.

Prin înființarea monopolului se va reduce numărul acestor cărcume la cel mult 12.000. Cea mai mică arendă va fi de 550 lei.

Guvernul speră să realizeze din acest monopol aproape 12 milioane anual. Ear' alcoolismul la rîndul său va pierde mult din terenul său de până aci.

Din bogățiile României.

Abia de câțiva ani a început în România exploatarea minelor de petrol. Rezultatele pe cari această muncă națională le-a dat sunt, pe cât de strălucite, pe atât de mult promițătoare.

Estă o dovadă de aceasta: Prin punctele vamale mai jos notate s'au exportat următoarele cantități de petrol:

Vama Pradeal. În Austria 2.354.775 kgr. petrol brut; 10.000 kgr. benzina; în Germania 153.920 kgr. benzina, 361 kgr petrol brut; în Franța 19.497 kgr. benzina; în Elveția 30.430 kgr. benzina.

Vama Verciorova. În Ungaria 11.150 kgr. petrol brut, în Elveția 62.710 kgr. benzina; în Germania 387 kgr. petrol brut și 116.944 kgr. benzina.

Vama Corabia. În Bulgaria 15.580 kgr. petrol brut.

Este învederat, din aceste date, că exportul acesta va aduce frumoase venituri statului.

Intr'una răsboinic.

Cine poate să fie altul, decât baronul Bánffy.

Mai în zilele trecute ziarul „Budapesti Hirap” a publicat un prim-articol în care se ocupa de Croația. Am semnalat și noi acel articol, caracteristic prin tonul său blând, dar cu toate acestea nu toamă mult promițtor.

„Agramer Tagblatt” venînd din spusele lui „B. H.” cu mulțumire, că „vede vrăjmașul (șovinismul extrem) în patul de bolnav”, organul lui Bánffy sare și vociferează:

„Va să zică și Croații sunt mulțumiți cu direcția politică alui Széll. „Și ei sunt gata să se înpace, cum se împacă Românii, Slovacii, și toți vrăjmașii ideei de stat maghiar. Dar „statul maghiar (poate: ungar?) în „această perioadă a păcii și mulțumirei? Ca și trupul bolnav, în care „vermii și paraziții se simt bine”.

Bine s'ar simți trupul statului ungar, atunci când n'ar mai exista vermi și paraziți șoviniști, și când ar înceta terorizarea și presiunea șovinistă.

Respinși.

Cei cari plâng încă pe ruinele vechiului sistem bisericesc (metianist) din eparchia Aradului, porniseră la Congres cu câte nimicuri toate, tinzînd să facă supărare P. S. Sale Episcopului Goldiș și sftenicilor săi.

Astfel protopopul M. Bocșan a trimis o scriptă lungă, plină de nerozități; Dr. C. Jurca, avocat în Lugoj și soții au înaintat apelată în afacerea alegerii de protopop în Belint; din Nădlac o scriptă (tipărită ca și a lui M. Bocșan) în mai multe afaceri școlare și bisericești, ear' oamenii din Fenlac ai protopopului Puticel au trimis jalbă în contra preotului local și în favorul învățătorului Vulpe.

Scripta Nădlăcanilor Congresul a trimis-o consistorului aradan; celelalte au fost trimise la consistorul mitropolitan, ear' afacerea din Fenlac earăși consistorului aradan, spre competență afaceri.

Învăța-vor din aceasta domniile cari pricină au căutat, dar' rușine au pățit?

Congresul național-bisericesc.

(Din desbaterile ședinței VII. Vineri înainte de amezii.)

Urmînd la ordinea zilei referada comisiunii școlare, raportul aceleia, deputatul Dr. D. P. Barcian referă asupra raportului consistorial Nr. 359 referitor la bibliotecile școlare, la rezultatul examenelor de calificare și la reuniunile învățătoresci, și face următoarea propunere:

„Raportele consistoarelor din Sibiu, Arad și Oradea-mare asupra bibliotecelor școlare și examenelor de calificare în învățorești se iau la cunoștință cu observarea, ca pentru viitor din toate eparchiile să fie cuprinse în această privință date în conspectele statistice, cari spre acest scop se vor prevedea cu rubricile necesare speciale:

„Cât pentru reuniunile învățorești susținîndu-se dispozițiunile regulamentului congresual cap. XVI. §. 150 din 1895. consistoarele eparchiale sunt invitate a stărui pentru întrunirea învățătorilor noștri în reuniuni inv. așa ca ele lucrînd intru perfecționarea în cele pedagogice și școlare să rămână în legătură organică cu biserica și autoritățile ei, observînd totodată și prescripțiile legilor statului cu privire la astfel de reuniuni.

După rectificarea făcută de deputatul Dr. Bădescu, la obiectiunea raportului, că de la eparchia Caransebeșului nu a intrat raport la cuvîntul, intru combaterea susținerii reuniunilor, deputatul Vasile Damian.

Face următoarea propunere:

§. 150 din regulamentul școlar pentru organizarea învățămîntului în școlile populare, prin care se prevede instituirea învățătorilor noștri în reuniuni inv. se abrogă avînd a se introduce sistemul de conferințe inv. prevăzute în statutul organic.

P. Rotariu arată cum guvernul cere, ca și reuniunile învățătorilor noștri să ceară și obțină aprobarea statulelor lor de la guvern; cum în timp ce inspectorul școlar confesional nu i-se permite a fi membru al reuniunii învățătorilor de sub inspecțiunea sa, insp. re. de școle are să fie membru ex off.

Propune, ca consistoriul să se pună în conțelegere cu guvernul și să esopereze ca reuniunile învățorești ale noastre să nu fie forțate a funcționa numai pe bază de statute aprobate de guvern.

Vorbesc apoi I. Pinciu și R. Ciorogariu intru spriginirea propunerii comisiunii după cari P. Cosma acceptînd partea primă a propunerii comisiunii, cu privire la reuniunile învățorești proune să se lasă la aprecierea sinoadelor dacă voiesc ori nu să susțină instituiția reuniunilor și intru împrejurările date? Să fie însă invitate, ca în caz de susținere să le organizeze astfel, ca lucrînd intru perfecționarea în cele pedagogice și școlare ele să rămână în legătură organică cu biserica și autoritățile ei, observînd totodată și prescripțiile legilor statului cu privire la astfel de reuniuni.

P. Rotariu își retrace propunerea, ca fiind cuprinsă în propunerea lui Cosma.

Trecînd la votare se primește propunerea combinată: partea primă din a comisiunii întregită cu propunerea deputatului Cosma.

Ședința VIII. (Vineri d. a., 19 Octomvre).

Ședința se deschide la 4 ore p. m. Preșidează mitropolitul; notariu dr N. Oprean.

La ordine referada comisiunii școlare. Raportorul Dr. Barcian continuînd referada dinainte de amiază propune, ca pentru elevii gr. or. cari cercetează școlile în afară de jurisdicțiunea metropoliei, consistoriul să se îngrijească de catechezi. Se primește.

Raportorul R. Ciorogariu referă asupra

supra „regulamentului pentru învățămîntul popular”.

R. Ciorogariu începe espunerea sa motive basîndu-se pe suma de experiențe făcute în Diecesa Aradului, unde, pe școlă resortul școlilor este condus de d-sa.

Motivează spriginindu-se atît pe realitatea faptelor, a stărilor de lucruri actuale cît și arătînd dispoziția legilor civile ale statului și ale regulamentelor autorităților noastre bisericești. La toate acestea ca să raporteze principiile pedagogice, de care trebuie a se ține seamă, precum și urgentă tuturor afacerilor căror trebuie a se da soluție în mîritul Congres.

Cuvîntarea d-sale caldă și plină de argumente, pe cari numai un bărbat de școală consumat le știe fixa, este ascultată de Congres cu isosebită luare amînie, dacă nu interveniau archimandriții, pe care ca totul să treacă prin consistoriul mitropolitan, toate propunerile erau să fie primite en bloc, atît de mult d-l Ciorogariu cere să se pe toți. Ca în atîtea afaceri mari așa și aici, s'a avut în vedere... Toate să meargă pe cale ierarhică, altele biserica. De alt-fel d-l Ciorogariu mai târziu d-l Mangra, a dovedit că propunerile, cu cari vine, isvorese din mandat ce Congresul a dat deja consistoriului metropolitan. Dacă acesta n'a căutat să nu se propuneri precise, nu era un eveniment să se primească la desbatere specială ce atîția bărbați de școală, din toată țara, au adus în Congres ca rezultat al deliberării, cari au durat, în șutul conșcolare, nu mai puțin de două săptămîni.

După desbatere pasionată Congresul primește contrapropunerea deputatului I. Pușcariu de cuprinsul că: Congresul intră în desbatere specială, ci toate se vor discuta în consistoarele spre studiere și raportare Congresul prozîm.

Propunerea aceasta a fost susținută de P. C. S. archimandritul Musta, pe motiv că afaceri așa importante trebuie să fie întăiu studiate în fie-care eparchie și ca suma experiențelor s'au comunicat consistoriului mitropolitan, chestia să se discută amănunțit și în șutul acesteia. De alt-fel călduros munca depusă de toți și sice că acest material vast va putea fi folosit de consistoriul mitropolitan intru veni cu propuneri la Congresul prozîm.

Cu ocazia acestei discuțiuni s'a și un incident personal între d-nii Pușcariu și V. Mangra.

D-l Mangra făcînd o rectificare pe vorbă d-l Pușcariu, acesta îl intrerupt și intr'un ton, care arăta cel mult că cuviosul aspirant la vîldicie era... după.

Pentru a dovedi aserțiunea sa: că nu se face nimic pentru școală, deși este urgentă, d. Mangra citește apoi conținutul ale Congresului din 1875, când se rezolvă chestiunea ce a preocupat pe comisie școlară, căreia numai laude și ale cărei propuneri le recomandă.

În chestiunea salariului învățătorilor de învățorești se primește propunerea comisiunii de cuprinsul, ca învățătorii familii învățătorilor să primiască sală jumătate an, plătită toșă în curs de

Aceleși referă asupra chestiunii rilor învățorești, propunînd trei clase cu salariu de 1000 coroane, II. cu III. cu 600 coroane, afară de clasă I. să se receară calificăție: 4 cl. cu calcul „bun” și la a III. 4 cl. cu calcul „suficient”. Avansarea dintr-un alta să se facă la intervalul de

Iau parte la desbatere deputatul Suciu, L. Simonescu, I. Pinciu, P. Cosma, Dr. Oncu, A. Hamsa, Papp, V. Mangra și d-l lămuriri și în fine se primește raportul conșcolar mitropolitan, care nu era pentru

Sedința IX.

(Sâmbătă, 20 Octomvrie).

Sedința se deschide la orele 9 a. m. Notarul Dr. Brădianu citește protocolul ședinței VI și după unele rectificări se autenticează. A notarul Dr. N. Oprean asemenea se autenticează.

La ordinea zilei continuarea raportului comisiei școlare asupra ordinului congrasional de-a face inspecțiunea școlilor confesionale prin comisarii specialiști. Se arată că Arhidieceasa a instituit vr'o 12 comisarii inspectori cari funcționează de dot ant.

La Arad s'a recomandat pe lângă propopul instituirea câte unui referent școlar, în persoana unui învățător practic; ear pe lângă referentul școlar consistorial un sub-referent, care să viziteze școlile. Asemenea s'au numit și speciali comisarii-inspectori pentru examenele dela finea anului. Asemenea și la Caransebeș, ear dela Oradea se propune instituirea unui inspector anume, salarizat.

Referentul Ciorogariu face următoarea propunere:

„Eparhiile se continue lucrarea inspecțiunii didactice fie-care după modalitatea indicată în rapoartele lor, anume să facă tot ce se poate pentru vizitarea școlilor prin referenți școlari, prin esmiși consistoriali speciali, prin protopresbiteri ca inspectori școlari, prin comisarii cari se însoțesc pe protopresbiteri la examene, și în cele din urmă prin ospitarea învățătorilor la examenele colegilor lor. La proxima sesiune se raportează fie-care diecesă despre succesele modalității aplicate, pentru a concluda la o normă generală”.

Punându-se aceasta la vot, — se primește.

Același referent raportează cu privire la starea catechisării elevilor ortodocși dela școlile străine și propune:

„Consistoarele se îndatorează a provedea cu cateheți toate școlile străine, unde sunt elevi de al noștri și totodată să iee măsură, ca catechisarea să se țină în toată regula după următoarea normă:

1. În comune cu școlile ce na sunt ale bisericii noastre, de regulă parohul nostru este catechetul elevilor gr. or. dela acele școlile, dar' reclamând trebuința se poate institui catechet și altul.

2. Unde în localitatea cu școlile străine, cercetată de elevi gr. or., nu este biserică gr. or. și preot gr., autoritatea bisericăscă institue anume cateheți.

3. În locuri centrale, cu elevi numești gr. or., se institue cateheți salariați

după trebuință, a căror chiamare este numai catechisarea elevilor gr. or.

4. Dacă în localități cu școlile străine, cercetate de elevi gr. or., sunt mai mulți preoți gr. or., dintre aceștia autoritatea bisericăscă designează catechet de regulă pe cel mai calificat.

5. Catechetul este obligat îndată la începutul anului școlar a se pune în conțelegere cu direcțiunea școlilor respective cercetate de elevi gr. or., a cere conspectul elevilor bisericii noastre și a lua măsură pentru catechisarea lor.

6. Elevii gr. or., sunt obligați a cerceta regulat oarele de catechisățiune, a cerceta biserica în toate Duminicile și sărbătorile, cari se normează la alt loc, și în postul Sfințelor Paști sunt obligați a se mărturisii și cumineca.

7. Cateheții sunt obligați a ține regulat oarele de catechisățiune, a ține la finea anului școlar examen public din religiune și în un conspect general, adresat direcțiunii școlare, a da elevilor notele din clasificățiune la timpurile normate în institutele respective.

8. Cateheții sunt obligați a purta o cronică școlară, în care în fie-care oră de catechisățiune au să introducă materialul pertractat, au să însemneze absențele școlare și alte eventuale incidente, cari obvin în decursul anului sub durată prelegerilor.

9. Până la 15 Noemvrie al fie-cărui an cateheții promovează la oficiul presbiterial concernent conspectul catechumenilor, asemenea promovează la finea anului școlar, anume după facerea examenului public anual, conspectul elevilor dimpreună cu nota de clasificățiune.

10. În decursul lunii Maiu catechetul statorind cu oficiul protopresbiterial ziua examenului public din studiul religiunii, ține acel examen sub presidul respectivului protopresbiter sau administrator protopresbiterial.

11. Protopresbiterii sunt îndatorați a supraveghia, ca cateheții să-și implinească cu acumpărate datorița; sunt obligați a promova până la 30 Noemvrie în fiecare an, la consistor, conspectele catechumenilor din tracturile lor protopresbiterale: la finea anului școlar a presida la examenele publice din religiune și a promova până la 30 Iulie la consistor conspectele catechumenilor, cu notele de clasificățiune.

Protopresbiterii au să viziteze oarele de catechisățiune în școlile străine, convingându-se din propria intuițiune despre modul cum catechetul își implinește datorița, apoi consultând cronică școlară are să ob-

serve întru cât catechetul a și pertractat materialul prescriș, și despre rezultat are să raporteze consistorului.

12. Atât cateheții cât și oficiile protopresbiterale au a îngrijii, ca elevii de confesiunea noastră să cerceteze oarele de catechisățiune regulat, în Duminică și în sărbătorile arătate mai jos să cerceteze oarele de esortațiune și sfânta biserică, apoi în postul Sfințelor Paști să se mărturisească și să se cuminece în biserica noastră.

13. Cercetarea regulată a orelor de catechisățiune, sporul bun în studiul religiunii, cercetarea regulată a orelor de esortațiune și a bisericii, mărturisirea și cuminecarea în postul Sfințelor Paști, este datorința elevilor gr. or. și fără de calcul suficient din studiul religiunii — după legile în vigoare — elevii nu pot fi promovați în clasă mai superioară. Dacă totuși ar obveni casuri, ca elevii gr. or. fără de notă din studiul religiunii dela catechetul gr. or. sau cu notă rea, să fie promovați în clasă mai superioară, catechetul nostru pe calea oficiului protopresbiterial are să facă îndată arătare la consistorul diecesan.

14. Cateheților dela școlile străine confesionale și dela cele comunale li-se dă remunerațiune din averea bisericii, celor dela școlile de stat li-se exoperează câte-o remunerațiune dela stat, care se poate întregi din averea bisericii.

15. În rubrica „Observări” dela conspectul notelor de clasificățiune la finea anului școlar cateheții sunt obligați a însemna manualele de școală folosite de elevi. Se observă și aici, că numai asemenea manuale se pot folosi, cari au aprobarea autorității bisericești.

16. Sărbătorile obligate pentru elevii gr. or. dela școlile străine sunt:

A. În localități cu biserică gr. or.: Anul nou (1 Ianuarie), Botezul Domnului (6 Ianuarie), Intimpinarea Dului (2 Februarie), Bunavestire (25 Martie), Săpătru (29 Iunie), Schimbarea la față (6 August), Sfântă-Măria (mare și mică: 15 August și 8 Septemvrie), Intrarea în biserică (21 Noemvrie). Prima și a doua zi de Crăciun (25—26 Decemvrie), Vineria patimilor. A doua zi de Paști, Înălțarea. A doua zi de Rusalii, Ziua bramului bisericii din loc, ori ziua patronului confesional din acea localitate.

B. În localități fără biserică gr. or.: Ziua primă și a doua de Crăciun (25 și 26 Decemvrie), Botezul Domnului (6 Ianuarie), a doua zi de Paști, Înălțarea, a doua zi de Rusalii.

Pentru unitatea catechisării să elaboreze fiecare consistor un plan de învăț-

mēt catichetic pentru toate categoriile de școlile, și să-l introducă provisor. Aceste planuri vor fi subțernute consistorului mitropolitan, ca pe baza lor să prezinte proximei sesiuni congrasuale un plan de învățământ general, obligator pentru întreaga mitropolia.

Arhimandritul *Musta* cere, ca proiectul de regulare amănunțită să se transpună consistorului mitropolitan, ca acela să-l studieze, revadă și prezenteze spre aplicare definitivă, căci multe din cele cuprinse în proiectul prezentat sunt deja regulate prin dispozițiuni anterioare. Laudă altcum comisia pentru zelul cu care a compus și adunat materialul de lipsă.

Referentul *Ciorogariu*, insistă să nu se detragă comisiunilor dreptul de-a prezenta congresului și propunerii independente de rapoartele consistorului mitropolitan. Mai ales în cazul acesta proiectul poate fi acceptat, căci acela este deja aplicat de mulți ani.

Admițându-se spre dezbateri specială în congres numai propunerii venite dela consistorul mitropolitan, ar însemna știrbirea suveranității Congresului și a face pendentă activitatea sa dela activitatea ori neactivitatea consistorului metropolitan, ceea-ce nu poate intra în spiritul Statutului nostru organic.

Președintele congresului arată, că cele 15 puncte din proiectul propus ar fi trebuit prezentate tuturor deputaților spre a le pute studia, căci din o auzire o regulare specificată este cu anevoie. Congresul și altcum e bine să enunțe numai principiile generale, ear diecesele să-și reguleze apoi pe baza acelor catechisățiune în toate după referințele locale.

Punându-se la vot propunerile, se primește propunerea d-lui *Musta*, ca să se ia spre știre raportul consistorului metropolitan despre catechisare, ear operatul special al comisiei școlare să se derive consistorului metropolitan spre folosire la o regulare definitivă.

Invățătorii și Asociațiunea.

Comitetul Asociațiunii, dându-și serios seama de viitorul școlilor noastre, a recunoscut „că între stările noastre de astăzi Asociațiunea trebuie să dea o atențiune deosebită învățământului nostru”, nu altcum a recunoscut și faptul, că „Asociațiunea noastră, în sensul organizării depuse în statutele sale, este o societate cultu-

CHRISTOS...

Am întrebat o floare'n lunci
De tatăl iei, c'aș vré să-l știu,
Și mândră, floarea mi-a răspuns:
Isus Christos cel vecinic viu!

De-o păsărea când întrebai:
De unde glasu-și argințiu?
Cântând, drăguța mi-a răspuns:
Dela Christos cel vecinic viu!

Și fără să mai zic cuvânt,
Răspunde-un riulet' zglobiu:
Pe unde trec și'n tot ce ved
Este Christos cel vecinic viu!

Din lunci p'un drum m'am rătăcit
Și drumul era mut, pustiu;
Dar n'am pierit, că m'a îndreptat
Isus Christos cel vecinic viu!...

O, cel-ce-și pune'n ceriu nădejdi
Și are dragoste de fiu:
Va moșteni un colț de raiu,
Dela Christos cel vecinic viu!...
Preot Al Muntean al lui Vasile.

Poesii populare.

(Din Cuvin.)

Badea cătană i luat,
Dar de el nu m'am lăsat.
Gândesc că ear o vini,
Și noi eară ne-om iubi,
Dacă pace'n țar'o fi.
Decând tu, bade, te-ai dus,
Altu'n brațe nu m'o strina;
De când nu m'ai sărutat,
Buzele mi-s'au uscat.
Câte doruri m'au mîncat,
Eu pe toate le am uitat.
Infocatul tșu de dor,
Nu-l pot uita până mor.
Bădiță, dragostea ta,
Până mor n'o pot uita.
Pare-mi rău și mi bănuiesc,
Că nu pot să te'nălnesc,
Să ne mai vorbim de dor,
Că eu după tine mor.
Pare mi rău și mi-e bănat,
Pentru-că te-am sărutat,
D'atunci tu te-ai depărtat,
Și pe mine m'ai lăsat,
Cu dorul tșu infocat.

Culese de: Teodor Văcariu, june infantarist.

DAINA.

— Legendă. —

Cuvântul *daina*, ce se aude ca refren în cântecele poporului român bihorean, e sinonimul lui *doina*, derivat din *doliu*: *dolina*, ear prin eliminarea lui *l*: *doina*; sau din *dor*: *dorina*, de aci prin eliminarea lui *r*: *doina*, ear de aci, prin înlocuirea lui *o* cu *a*: *daina* și care, în cântec, nu exprimă alta decât dorul și jalea, ce-o simte poporul în momentul când *horește*, — după-cum zice Românul bihorean.

Și *daina* bihoreană își are legenda sa și înă în două versiuni **) și anume:

I
A fost o fată, frumoasă ca o zină,
blândă la graiu ca un îngar, de s'o tot vezi
cu doi ochi, s'o tot auzi cu două urechi, că
al fi dorit să fi vecinic copil în leagăn, să
te tot sărute, ba să te adoarmă cu cântecele ei dulci și fermecătoare, s'o vezi și în vis și să-i auzi cântecele resunând și peste

*) Asta e părerea mea. Cel mai competent ar face bine, dacă cuvântul *daina* i-ar face derivațiunea mai exactă.

**) Poate și mai multe versiuni; eu însă numai două cunosc.

plaiurile lumii visurilor tale. A fost doar cea dintăiu horitoare a veacului, în care s'a născut și nici azi nu cred să fie, pe întreg latinsul pământului, horitoare, care s'o întrecească; nu! deoare-ce când își deschidea inima și buzele: codrii, văile și câmpiile toate tăceau și ascultau liniștit, dulcile și departe răsunătoarele-i hore.

Fata asta se numia — *Daina*.
De frumoasă și cântăreață ce-a fost, i-se dusesse vestea departe-depart, peste țări și peste mări, cât mulți feciori de crai și împărați doriau să i cucerască inima; dar nici unuia nu i'a succed, pentru-că ea, avându-și alesul inimii sale, decât curți împărațesți, înălțimea tronului și coroană de aur cu diamante, a iubit mai tare coliba sărăcăcioasă, văile cu izvoarele, dealurile și codrii cu potecile și, la vreme, o cunună de stejar ori brad, împodobită cu flori din crini câmpului, sau cu iederă pururea verde. N'a voit adecă să se despartă dela sinul mamei sale.

Odată, pe când *Daina*-și petrecea la o nuntă, a venit un fecior de împărat s'o răpească și s'o ducă cu de sila; dar ea, făcându-i-se din vreme cunoscut planul rău-tăcios, a eșit de la nuntă și a fugit și, căci feciorul de împărat o urmăria, a sărit într'un riu lat și afund, încercând să-i treacă cu inotul; însă, fiind ostentă, fu răpită de valurile furioase ale riuului. Cu durere în inimă

rală, și nu o corporațiune științifică-literară*.

O asemenea marcantă linie de activitate se impune Asociațiunei — între împrejurările noastre, — având totodată a considera mai mult partea practică a culturii.

Dorim, ca cei chemați să înțeleagă, ca una din cauzele principale, pentru care Asociațiunea nu e îmbrățișată din destul, este: că direcția și planul de muncă a Asociațiunei, nu a corespuns celor mai ardente necesități, și că în special pentru cultura poporului — ca stare — puțin s'a făcut.

Să fiu scusat, când viu a pune ca exemplu viu Asociațiunei noastre, programul rațional de activitate al societății maghiare „Emke“, care eată cum și-a înțeles chemarea, și cu ce rezultate mănoase s'a putut mândri în raportul către adunarea a 14-a, ținută în Cluj, din care reiese, că societatea susține:

1) Un orfanotrofiu și asil de prunci pentru Secui;

2) Șapte școli elementare în Aranykut, Kis-Sebes ș. a.

3) 12 ovode, între cari în Cluj și Huedin;

4) 12 școli de specialitate;

5) 36 de biblioteci;

Societatea ajută: 35 de școli populare, 8 asile pentru prunci, 19 parochii și 11 reuniuni de cântare.

Eată considerațiunii, cari mi-au impus datoria sfântă, ca în calitate de reprezentant firesc al școlii, să chiem Asociațiunea în ajutorul ei, făcând propunerea în adunarea de ast-timp, ca adunarea să aște mijloacele, din cari s'ar pute crea un fond cu destinațiunea: de a ajuta școlile cu recușite, subvențiuni, manuale; a califica învățătorii prin cursuri de economie și a ajuta înființarea și susținerea școlilor de repetițiune economice, nu altecum și bibliotecile școlare și populare.

La propunerea preotului Chendi, propunerea mea a fost avizată comitetului, spre a o studia.

Convins fiind, că bărbații ridicați în fruntea Asociațiunei, sunt oameni cu vederi mai largi, cari înțeleg situațiunea poșică față de școlile străine susținute și ajutate din visteria statului, nu mi-am ridicat cuvântul în adunare, în contra propunerii d-lui

Chendi, ci cu încredere deplină am depus propunerea mea în mâinile comitetului central.

Acum vine „un preot bănățean“ în „Biserica și Școala“ Nr. 38 și sub titlul „Învățătorii și Asociațiunea“, reflectează zicând, că: „atinge foarte nepăcut obiceiul, de-a aduce la ordinele zilei învățământul nostru primar popular — la Asociațiune“.

Să fim lămuriiți, eu am propus: ca adunarea să aște mijloacele pentru crearea unui fond cu destinațiunea menționată, și nici decât atacarea fondurilor existente.

„Să nu ne silim a deveni martiri prin cerșitorie de ajutoare pentru școală, învățător, după-cum s'a propus chiar de un membru al Asociațiunei“ — scrie preotul bănățean.

Știm că „Emke“, societatea celor ce țin însăși puterea de stat în mână și cărora visteria statului li-e deschisă pentru susținerea școlilor lor, totuși simt necesitatea, a veni în ajutorul școlilor lor, prin însuflețirea și concursul privaților; cu atât mai virtuos nouă, celor cari nu dispunem de visteria statului.

Dacă vom așteția progresul învățământului celor mai înaintate și puternice state, va trebui să recunoștem, că progresul lor cultural se datorează în mare parte zelului și spriginului dat de societățile lor culturale.

Nu mai noi, cari din greu ducem lupta pentru cultura poporului, știm și simțim lipsele, cari le duce școala română, prin urmare al nostru este și cuvântul, și asigurăm pe tot, că nu fără serioase și grave motive am dus chestia acolo, de unde trebuie să ne vie ajutorul, răspunderea o lasăm asupra acolora, cari nu vor să înțeleagă, că ce interese vitale vor sacrifica atunci când își vor întoarce privirile dela justele și ducioasele plângeri ale școlii române.

Consuli veghiați!

Comloșul-bănățean, 28 Sept. 1900.

Iuliu Vuia.

Urmările lucului.

Este cunoscut tuturor, că un rău înrădăcinat în poporul nostru este și lucul (faloșia), adevărat nisuița de-a avea „acrea“, fără de ce omul poate trăi.

respirat toți în multe părți, cercând-o și chemând-o suspinând mereu:

Dinum, daina și ear daina!
Daina măi, daina, daina — le!

„Zic Ungurii, că: cu asta ne ciufulesc ei pe noi, pe Români“ — zice Românul bihorean.

Gavril Bodnariu.

POVESTEA

Unei Coroane de oțel.

(Restatornicirea Domniei românești și răsolul nostru pentru nesternare.)

Serisă anume pentru țărâime.

De

GEORGE COȘBUC.

XIII.

Voind deoparte să vadă însuși starea lucrurilor pretutindeni, ear de alta ca să fie văzut de soldații Săi că stă în rind cu dînșii unde e primejdia, Domnitorul nostru de câte-va ori era să și piardă viața.

Când a cercetat bateriile de la Calafat, înainte de începerea răsolului, a scăpat

Betrânii nostri n'au dat așa mult ca noi pe faloșia, sau pe luc, și de aceea ei au trăit și mai bine decât noi.

Dările se măresc tot într'una și cu ele și lipsele și neajunsurile; — să ne mai vie atunci în minte și faloșia, fără de care ușor putem trăi?!

Dacă vom umbla și vom judeca serioș, ne vom convinge, că faloșia a ajuns în așa grad mare la o parte a poporului nostru, încât se prevede ca singură ajungerea lui la sapă de lemn. Pilde ne pot fi câteva comune din părțile bănățice, cari odinioară au fost cele dintâiu, ear' acum vor să fie cele din urmă.

Și pentru-ce? Pentru-că li-a plăcut fala goală, galanția, cari nu sunt pentru țeranul român, căci, zău, nu e ușor lucru pentru dînsul a da 10—12 fl. pentru o pereche de ciobote, 10 fl. pentru o jiletcă (laibar), 5—6 fl. pentru un șerpar; femeile câte 10—15 fl. pentru o măramă de mătășă și toate hainele împodobite cu aur, și cu lucruri de cele mai scumpe dela jidanii.

Cei bătrâni n'au știut să poarte haine din boltă, unde să ducă Jidanului și cel din urmă crețar; ei au purtat haine făcute de Românele noastre. Mai avem noi și azi comune, unde numai de batjocură e cel-ce se poartă în haine din boltă; și ce să vezi? Asemenea comună nu e așa sêracă, nu e înglodată în datorii, ca bună-oră cele ce sunt faloase și luxoase!

Mărturisesc, că am văzut bărbați și femei îmbrăcați în haine de câte 50—60 fl., — eșind din căsuțe ca niște colibuțe, pe care au o grămadă de datorii; căci de ce să nu se poarte ei faloși, că de când s'au înmulțit banii — se capătă atât de ușor banii! (?)

Da! se capătă banii ușor: e greu însă de a-i plăti înapoi, și așa ori i-se vinde și ce are, ori rămâne tot dator în toată viața și pe lângă asta rușinat și neliniștit în sufletul său.

Să ne uităm la Nemți; dînșii poartă haine din boltă, însă cum? De bună seamă nu ca ai nostri, cari dau pentru o măramă femeiască câte 10—15 fl.!

Dările se măresc zi de zi; pământ n'avem; și cât ar fi, îl iau dela noi cămătarii și străinii, cari ne năpădesc unii peste alții; isvoare de

venite nu sunt; anii rei se repetă și noi tot să mai avem poșă de-a îmbrămba? de-a ne faloși și nealoc...

Să prindem minte odată, căci vremea! Să ne mulțămim, că ne putem câștiga cele mai de lipsă, nec să ne mai cugetăm la faloșie, căci ceasta nu e pentru țeranul nostru.

Nimeni nu zice, să nu ne cătăm și noi câte-o plăcere modică dar această numai în cât ne iartă în prejurașile, nici decât însă să nu întrecem în aceea, ce ne duce rău!

Mai avem apoi și oameni aceia, cari, dacă n'au următori, că lor le sunt iertate toate: fala, buibare, desfrânare, și câte toate ghiobit; nu e însă așa! Oare bisera și școala, copiii orfan și sêraci, toate așezăminte de binefacere nu s'au fi adevărații următori ai chiar un întreg popor?

Înțeleptul Solomon a zis: „Nu bun își câștigă omul prin purtări fapte bune!“

Așa-dar nu i-se cuvine nimic a se lăsa ademenit de faloșie, de gâmfare și de desfrânare, nici cel bogat, nici cel sêrac. Toate acestea să le lăsăm la o parte, ca astfel nu ajungem la desevirșita nimic!

Preoții și învățătorii au cuvântul, ear poporul și trebuși ascultă, căci el dela fire e bun și ascultă cu atât mai virtuos, când vede că voești binele. Căci care pător mâna turma sa în gura lupilor?

Să luptăm deci cu toții pentru desrădăcinarea lucului din țeranul nostru, căci acela nu-l aduce decât necaz, sărăcie și perire.

Monștor, în Oct. 1900.

I. Furdui.

Din Bihor.

(Tractul Orășii-mar.)

18 Octomvra, 1900.

Înainte de asta cu 5—10 ani, o din locuitorii comunei Șumugiu, lipăci preoți statornici și cu rivnă și dragoste de turma lor, — căci parochia era administrată de preoți din vecinătate, cari, de mult înainte că au venit să presteau, de parochie, când aveau stole și cam ter la vicul d'umnezeesc și, astfel și de predicarea cuvântului lui Dumnezeu — au făcut nume rău comunei cu

tocmai într'aceeași clipă. Dacă fost o întâmplare, atunci întâmplării săi mim că ni-a scutit țara și Leamul de norocire așa de mare.

Odată, în șanțurile de de-asupra Plevnița, Domnitorul a intrat în bătălie și-a stat câte-va minute în morții. Asta a fost la vr'o două săptămâni după cucerirea Griviței.

El voia să vază șanțurile. A ele, s'a uitat la toate cu de-amănuntul. A intrat într'o baterie și a pus pe tragă cu tunul spre Plevnița. Turcii cu puștile necontenit spre șanțuri, noi răspundeau. Impușcătura, în acesta, ținea și ziua și noaptea între Turci.

Domnitorul a trecut printre care steteau pitulași și ochiau spre Plevniței, după care steteau și Turcii și pândind. Soldații, văzând pe Domnitorul acolo în vizuina peririi, au început să din puști mai cu inimă, ear Turcii tețiră răspunsul, așa că se porni o impușcătură așa de iute și deasă, Domnului i-a fost cu neputință să acolo, mai ales că vâza în fața a căzut trăsmit de un plumb turcesc, cu care tocmai vorbia.

Aceste pilde ale Domnului înima oștenilor și în sufletul lor se

proprietate, dar și în depărtări mai mari. Dar din aceasta escându-se și neinteresându-se față de biserică, aceasta a devenit în stare de ruină și lipsită de hainele și obiectele trebuincioase, ba o parte din povereni se și insinuase a trece la religionea greco-catolică. — De patru ani trecuți însă, decând adevărat părintele Teodor Simoc a venit din arhiepiscopie în această comună, lucrurile s'au schimbat înspre bine; acoperișul bisericii s'a reparat fundamental, s'au procurat haine, odoare și cărți trebuincioase la serviciul divin, precum și candelabre pentru înfrumusețarea bisericii, în preț de peste 1000 r. din dăruirile credincioșilor la sfatul părintesc al d-lui Simoc. Apoi în fața bisericii s'a ridicat o rugă în preț de 3) fl., care cu jumătate a contribuit însuși părintele, spre a îndemna tot mai mult pe credincioși la faceri de bine pe sâmba sfintei biserici. Ba însuși domnul arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu, ca episcop diecezan, convingându-se despre stăruințele părintelui Simoc, a donat bisericii din Sugașiu un antimis.

Afară de acestea, părintele Simoc prin faptele sale părintești ce le ține în sf. biserică în toate Duminecile și serbătorile regulat, a făcut pe credincioșii din comună să se întoarcă de biserică, pe care o cercetează regulat și în număr mare, făcându-se exemplul unor comune vecine, unde nu numai că au în serbătorile cele legale, ci — datorându-se — cu preoții cu tot lucră întru înfrumusețarea numelui lui Dumnezeu și dejosirea religioasă și a neamului nostru înaintea strămoșilor!

Văzând apoi poporul nisuițele părintelui Simoc, cu mic cu mare îl stimează și îl iubește; ear' comitetul și sinodul parohial încă în anul trecut i-au votat mulțumirea protocolară, ca semn de încredere și cunoștință, precum și respectă binemerita pentru ostenețele sale prestate spre binele și lauda comunei, pe care o păstorește cu zel și abnegațiune.

În fața unor astfel de fapte, numai că și onoare se cuvine unui așa preot. Cincinat.

Comoara de aur.

Prețurile igienice și de scăparea vieții, scrise pe un ziar și pentru folosul țărânului român. —

De Iulia Bagnariu Sălăjanul.
Motto: Sănătatea până la un punct este în mâinile noastre. (C. Șt. S.)

Anemia sau lipsa de sânge.

Ființa acestui morbo stă într'aceea, că sângele pacientului se află foarte puțin și fieroasă.

Lipsa de părți fieroase este urmarea nutriei slabe, îngrijirii defectuoase, locuinței nesănătoase, a morburilor grele și a vărsărilor de sânge în măsură mare.

Semnele morbului sunt următoarele: îngălbinirea feței; mai târziu îngălbinirea buzelor și a întregii guri; slăbiciunea musculară, oboseala în grad mare; sgârșituri; zuzitură de urechi, lipsă de poftă de a lucra, neregulată batere a inimii și a pulsului, întârziere însemnată în circulațiunea sângelui.

Indivizilor, cari pătimesc de lipsă de sânge, le recomandăm următorul mod de viață și de tratu să umble în aer curat și proaspăt, să nu se răcească, să nu se obosească, să nu se supere ori bucure în măsură mare; să trăească cu mâncări de animale (ouă, carne, lapte de vacă); apoi cu mâncări de plante, cari conțin materii fieroase precum: mazerea, bobulinte, lobodă. Pe lângă acestea să beie în toată ziua câte un pahar de vin bun (vin roșu, vin de Malaga, spaniol veritabil) și să facă din când în când câte o scaldă caldută, în care să pună felurite ierbururi cu putere tămăduitoare.

Dar' fiindcă din anemie (lipsă de sânge) se poate desvolta cu vreme un alt morbo cu mult mai primejdios, ce vine înainte sub numele de „oftică” (tuberculoasă hectică, tusea seacă), sfătuim pe pacienți, ca îndată ce se simțesc atacați de morbul aici pomenit, să se pună sub îngrijirea unui medic priceput și de omenie și să urmeze întru toate sfatul aceluia.

Tragerea sângelui (sugerea sau slobozirea sângelui).

În unele cazuri, dar' mai ales la sfatul medicului, suntem siliți a lăsa, ca să ni se tragă (sloboadă) sânge din cutare parte a corpului d. e. dela cap (din regiunea templelor), dela o mână etc. Tragerea sau slobozirea sângelui se întemplantă prin tăierea într'o vână ori prin punerea lipitorilor.

Chipul, cum se sloboadă sânge dintr'o vână, îl pricep numai oamenii de specialitate adevărați medicii, și numai acestora le este ertat a face așa ceva; ear chipul, cum se folosesc lipitorile, trebuie să-l cunoască fie-care dintre noi, și este următorul:

Să nu folosim lipitorii, cari au mai fost deja folosiți și din cari s'a scurs (stors) sângele cu sila, pentru-că puterea acestora este micșorată și pentru-că pe calea aceasta putem introduce în corpul nostru materii bolnăvicioase.

Locul, unde vrem să punem lipitoarea, trebuie să-l spălăm bine cu apă curată și

căldută; ear' lipitoarea nu o prindem cu degetele goale, ci cu o bucată de pânză curată și subțire, ori cu o bucată de hârtie; ori că întoarcem glaia cu gălăciul în jos, în spre locul respectiv, și astfel lipitoarea cade ea de ea. Ear' când lipitoarea nu voințe să se prindă, atunci ungem locul respectiv cu lapte dulce ori cu apă zăhăroasă. Sugând lipitoarea destul sânge, cade ea de sine, apoi urmează curgerea sângelui, pe care o provocăm așa, că spălăm locul, de unde a supt lipitoarea, cu apă caldă. Că câtă vreme are să dureze curgerea sângelui, aceasta o hotărăște medicul.

Arsura de soare. (Sonnenbrand, napszüras.)

Aceasta se ivește în formă de gută. Atacă pe acela, cari stau mult timp cu capul gol în razele soarelui. Fața se roșește, fruntea se înfierbântă; răsuflarea e adâncă și înădușitoare (horeșitoare).

Pe nefericit trebuie să-l ducem la loc rece și să-l culcăm jos cu capul ridicat. Vestmintele de pe el le desfacem (lărgim) și pe cap îi punem cataplasme reci.

La tot cazul însă recurgem după ajutorul medicului.

(Va urma.)

Din Banat.

—Un învățător activ.—

Acum în Septembrie a trecut anul, de când comuna noastră și-a ales de învățător pe dl George Caba și de atuncia prin neobosita sa ativitate dînsul a lucrat ziua cu băieții în școală, ear seara cu coriștii adulți și a ridicat comuna noastră la un nivel, încât azi stă în fruntea multor comune din giur.

Sunt mulți oameni în ziua de azi cari cugetă că, dacă știu să vorbească multe, au întrecut pe alții cu gradul de cultură și inteligență învățătorul nostru e om tăcut, însă cu atât mai de laudă îi sunt faptele.

A venit în comuna noastră și a găsit multe lucruri în cea mai mare neîndușă. Cu deosebire însă corul, care avea lipsă de o persoană conducătoare mai inteligentă.

S'a trudit d-sa toată iarna anului trecut și după trudă a isbit să arate un rezultat bun. A arangiat cu coriștii două concerte și un maiial, cari au ridicat fondul corului din nimica la suma de peste 200 coroane. Multe greutăți a întâmpinat cu aceasta, parte din cauza că coriștii nu cercetau instrucțiile, regulat parte că nu aveau nici voe destulă. Unii, cari ar fi cercetat instrucțiile regulat, veniau multe seri fără a învăța ceva, din cauză că ceialalți lipsiau.

mai cu un fir de păr a fost departe de un păs grozav al sorșii!

Ear în ziua căderii Plevnei, seara, Domnitorul plecase de pe șesul luptei la Tucenița la Impăratul, ca să-l ducă știre de sfârșitul lui Osman. Pretutindeni era atunci o învâlmășală de nespuz, ca după o luptă mare.

Domnitorul trecu prin Plevna. Dar în învâlmășală se rupse de El escadronul de roșiori care-l însoția și se perduseră și ofișerii suitei.

Era întuneric de tot, ear Domnul călare, și abia cu patru ofișeri după el, se încurcase pe strămilele ulișii ale Plevnei și nu putea să mai iasă pe șosea. Rătăciră multă vreme, ear la urmă îi cuprinsese grija. Dacă Osman a lăsat oștirea ascunsă în Plevna, când a eșit astă-dimineață, și dacă vr'o parte din oștirea aceea va da prin întuneric de niște ofișeri străini, ce va fi? Aceste gânduri îi munciau, și grija lor se făcu spaimă, când începură să s'audă împușcături dese prin marginile Plevnei.

Era, într'adevăr, oștirea turcească, Cerchezi ascunși, cari împușcau acum asupra companiilor de creștini căți fură trimiși să fie paza orașului peste noapte.

Ear Domnul tot umbia rătăcind pe colțurile ulișii. Căi li-se împedau de morși

Văzând d-sa că toată osteneala sa ar fi fără nici un rezultat și că trebuie stărnit în coriștii simțul de societate, în luna lui Martie a înaintat ministrului de interne proiectele de statute ale „reuniunii de cetire și cântare în Moșnița”, cari azi sunt aprobate și noi suntem cu societate legală.

Multă bucurie a stărnit în noi vestea despre aprobarea statutelor, pentru care osteneala numai mulțumitori putem să-i fim atât domnului învățător, cât și domnului notar Kendefi Richard, care încă ni-a dat mână de ajutor pentru statute. Mai de multe ori am înaintat noi statute cu spese mari prin notari de mai înainte, dar până acum totdeauna au fost respinse.

Acum însă, fără spese și fără multă trăgănare, le avem aprobate. De aci încolo nu vom osteni zădărnice; acum avem persoana atât de mult așteptată, și lucrurile vor merge bine.

În ce privește școala și oficiul său dl. Caba e unul dintre cei mai harnici și mai regulați învățători. Copiii învață bine, căci au de la cine. Ca o dovadă despre aceasta amintesc, că a instruit băieții în mai cântări duet, și acum arangează un concert cu reprezentațiune teatrală în scopul înfrățirii unei biblioteci școlare. Afarăde oficiu asemenea e om la locul său, nu e omul certelor, și nu se amestecă nici în cearta nimărui. Dă cinstea cuvenită fiecărui și dînsul asemenea este respectat și iubit de toți.

Activitatea reuniunii se începe acum în toamna aceasta cu îndoiți putere, căci mulți s'au înscris și se vor înscrie ca membri noi.

Estă dar că un învățător bun și activ poate face mult și multe lucruri bune.

Ionita Gaița.

PARTEA ECONOMICA

SOIURILE MAI ALESE. DE POAME.

Merii. (pirus malus.)

(Continuare din Nr. 38 (172) și fine.)

10. *Parmenul aurii* de iarnă, își are originea din Anglia. Puține soiuri sunt, cari să fie mai recomandabile și mai vrednice de prăsit ca acesta. Rodește în curând și foarte bogat. Face poame mijlocii, de multe ori mari, de-o culoare galbinie, ear pe timpul când se coc sunt de culoare aurie, vîrgată cu dungi roșii, lucii; miezul lor e galbinu. Au must bogat de o fineță rară și cu un gust aromat foarte plăcut. — Câte-odată cresc la o mărime extra-ordinară și se coc

și de pietri asvrlite în drum din ruina caselor bătute de Ruși cu tunul. După multă umblare rătăcită, ajunseră pe șoseaua Griviței. De aici începură s'alerge în galop. Dar nu și vedeau nici mâna—, ear drumul plin de gropi. Calul Domnului s'a împiedat de câte va ori, odată s'a încălțit cu picioarele în strmele tăietate ale telegrafului și a asvrlit pe Domn în șanț.

Mai pe aproape de sat, Domnul cu ofișerii SȘI au ajuns carele noastre, cari duc-au răniți din Plevna. Au trebuit să străbată printre care, așteptând de multe ori în șanț până se perindau carele. Ear la un car, care se prăvălise în șanț cu răniți cu tot, au pus mâna înșiși ofișerii ca s'adune pe bieții soldați, cari se vâltau, și însuși Domnul li-a ajutat să ridice pe un rănit în car.

De la Grivița Domnul a luat o căruță țărănească și așa a făcut drumul până la Radenița, unde ajunse după vr'o cinci ceasuri.

(Va urma.)

De alte două ori s'a mai întemplant, ca Domnul nostru să fie aproape căzut în mâinile Turcilor.

Odată, când s'a dat lupta la redutele Dubnicului, peste Vid, El a stat cu un general rus dincoace de Vid pe o colină, dând de știre că acolo va fi toată ziua și acolo să-L caute ofișerii.

În ziua aceasta toate tunurile creștinilor trăgeau spre Plevna, ca să facă pe Osman să creadă că earăși vom da navală de pretutindeni. Dar n'aveam gândul acesta; voiam numai să amăgim pe Osman, ca să stea cu oastea în Plevna și să nu iasă într'ajutorul Turcilor de peste riu, la Dubnic. Numai Dubnicul ne sta în gând. Și într'adevăr am înșelat pe Osman—poate asta a fost cea dintâi și cea de pe urmă dată, când s'a înșelat Osman în chibăuirile sale — n'a dat ajutor celor din Dubaic, ținându-și oștirile prin redutele Plevnei gata de luptă.

Acolo, pe colină, Domnitorul stete călare, urmărind lupta de la Dubnic. S'auzia tunul pretutindeni, ear mai pe aproape focuri de pușcă. El văzu pe dealurile din față-i răsărind batalioane de pedestrime turcească, deodată ca din pământ, și revărsându-se din multe părți. Abia părăsi D-nitorul colina, și ea și fu înecat de oștirea turcească. Fusesse un loc primejdios, și Domnitorul nu-

din Octombrie în unele locuri din Noemvrie până către Martie.

11. *Renesul de Canada*. Originea lui adevărată nu se știe. După nume ar fi de origine din America, dar este lăsat din Franța și e un pom de mare valoare. Produce poame foarte bune și de-o mărime colosală, cari au forma lătareasă; au o culoare galbinie, icolea cu o roșeață ruginie și cu pete în colorarea cojii de pom. — În privința gustului acest soiuri întrec pe toate soiurile de mere din lume. Ele se coc din Noemvrie până în primăvară.

12. *Calvilul de iarnă*, cel mai fin soiuri de meri; păcat numai că pe la noi toate fructele îi cad înainte de-a se coace și că cultivarea lui e fără folos. În Viena se plătește câte-un măr de acesta cu 60—80 cruceri. S'ar putea face probe cu el și la noi, pe la dealuri; poate că ar succeda, ceea-ce ar fi un mare bine pentru cultivatori.

Mai sunt de amintit tot ca soiuri foarte bune de mere: *Batulul Păinicul*, și altele, toate soiuri ardelenesti; apoi: *Șiculanul*, *Pogăcelul* și altele, cari sunt foarte mult căutate.

Perii (Pirus Communis).

1. *Părul cunoscut sub numirea de: Protopopul Iulian* (Iulius Dechantbirne), care produce pere mărunt ce se coc dela începutul până la mijlocul lui Iulie. Ele sunt de culoare deschisă galbină, în partea de către soare roșietice. Miezul e alb-galbinu și au must bogat aromatic și plăcut. — Poamele trebuie culese de loc ce li-se observă gălbineala de copt, altfel perd mult din bunețea.

2. *Merodul*, produce pere mai mici decât mijlocii, dar foarte bune. Au forma rotundă și o culoare negri-verde, ear pe fața de către soare roșietică. Se coc dela 1 până la 15 Iulie.

3. *Pendarul*, produce cele mai fine poame de vară, cu un miez alb ca zăpada; au un must plăcut și foarte bogat cu puțină acreală zaharie foarte fină. — Se coc pe rând de la sfârșitul lui Iulie până la finea lui August.

4. *Părul Sântamărie* (Himmelfartsbirne), produce poame minunate și de formă mare; au miez alb cu must foarte bogat și gust foarte plăcut. — Se coc în jumătatea primă a lui August.

5. *Pergamutul de vară*, produce poame foarte bune, cari se coc în a doua jumătate a lui August. — Amintim apoi: *Părul doctorului Iuliu Guiot*; *Părul Elizei*; *Părul Ilenei*; *Părul zaharel*, cari toți produc poame de vară foarte bune și cari se coc tot în August.

6. Un alt păr, numit și *Suvenirea Congresului*, produce un adevărat dar de poame, de formă lungărească piramidală, foarte mari; colorarea e galbină, ear în partea de către soare ceva cam roșietică. Au miez alb, must foarte bogat zahariu și cu puțină acreală fină stempărătoare. — Se coc din August până în Octombrie.

7. *Favoritul lui Klap*, abia de câteva decenii a început să-l cultive proprietariul Taveus Klap, din Dorchester. Produce poame mari de-o culoare galbinie și în partea de către soare roșietică și negrie, cu dungi roșii punctate. Miezul e alb, cu must foarte bogat acriu și aromatic. Se coc dela 15 August până pe la 15 Septembrie.

8. *Viliamul de vară* (Bancretien) produce poame excelente, de multe ori foarte mari, de-o culoare galbinie

în forma lămâiei, în partea de către soare puțin roșietică. Miezul e alb și, curățit de coajă, se topește în mână. — Gustul lor e zahariu aromatic, de tot plăcut. Se coc dela sfârșitul lui August până peste mijlocul lui Septembrie.

9. *Izambert*, e originar din Normandia. Produce poame cunoscute sub numirea de Izenbart, cu miezul alb și foarte fin; au must foarte bogat de se varsă din poamă; se coc în Septembrie.

10. *Părul Principesa Angoulemé*. Acest soiuri a fost aflat de proprietarul de pomărie Audustov în grădina de pe o proprietate a sa din Franța, numindu-l după numele fetei regelui Ludovic al 16-lea. Produce poame excelente, de o mărime considerabilă (cam de vr'o 100 mm. înalte și 90 mm. late). Au culoare ruginie-galbină cu pete și puncte de colorarea lemnului. Miezul e alb, foarte fin, bogat și dulce, cu un gust foarte plăcut. Se coc în Sept.—Octombrie. Din Franța se expoartă în toată lumea, și prin orașele mai mari se plătește în prețul de câte o coroană bucata, sub numele de Douchese.

Mai sunt apoi o mulțime de alte soiuri, cari se coc mai târziu, — dar tot așa de excelente ca și cele pomenite.

Astfel sunt: Iodoigne; Crastanul; Liegel; Napoleon; Clairgeau; Profesorul Hortolès; Brown Parki; Hardi; Viliamul de iarnă; Diel; Cesarul; Protopopul ernatic; Hardenpontul; Pergamutul lui Esperen; Principesa de Bordeaux; Passe Colmar etc.

*

Avizez tot-deodată pe doritorii de-a avé mlădițe de altoit din unele soiuri mai alese, că pe lângă suportarea speșelor de expedare și pachetare, le pot servi cu de-acesta, socotind fiecare mlădiță numai cu 4 fileri. Răspuns sau informațiune în scris dau bucuroși—gratis, pe lângă trimiterea timbrului postal. Dar asta o fac numai dacă s'ar fi recerșit până la finea lui Decembrie a. c.

Teodor Pap.

Din public. *)

În Nr. 36 al „Tribunei Poporului” de Dumineca din anul curent preotul gr. or. Ioan Frâncu a dat un răspuns ca rectificare la răspunsul meu apărut în Nr. 34 al „Tribunei Poporului” de Duminecă, în care am răspuns la „un poporan”. Preotul gr.-or. Ioan Frâncu zice în răspunsul său, că eu presupunând că dânsul ar fi acel „un poporan”, în întreg răspunsul meu m'am ocupat cu persoana d-sale.

Da, eu cu persoana d-sale m'am ocupat, căci dânsul a avut și are toată vina și acel „un poporan” chiar dânsul este, numai căt nu e subacris, dar tot lucrul e al d-sale, deoarece acel „un poporan” pe care îl știu sigur cine e, abia își poate cam rău scrie numele necum să fi cetit el Nr. 11 „Tribunei Poporului” din anul 1898 și să știe ceea-ce s'a scris atunci despre preotul gr.-or. din Cetea Ioan Frâncu. Eu în răspunsul meu am spus numai adevărul și nu m'am abătut dela obiect, deci nu m'am încercat a-l descrie pe părintele Frâncu cu colorile cele mai negre nici a-l desvâli roadele „muncii”, cum a făcut d-sa în răspunsul d-sale. Eu în răspunsul meu de încheiere am zis că ar fi timpul ca certele și neînțelegerile dintre noi să dispară, dar precum se vede dânsul nu i place pacea de care nici odată nu s'a bucurat poate în viața sa; căci îmi dă să înțeleg că neînțelegerile nu se gată, ci se continuă. Preotul gr.-or Ioan Frâncu afirmă în

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

răspunsul său, că toată viața mea este contrară chemării mele, prin cari cuvinte mă atacă în mod nedemn. Pentru ce este toată viața mea contrară chemării mele?

Doar mi-am vândut neamul și sângele, sau m'am făcut ucealta contrariilor noștri? Doar am scos pruncii români din școala cum a făcut părintele Frâncu?

Pruncii de religie gr. cath. i-a dat părintele Frâncu afară din școală în timp de iarnă în mai multe rânduri, de-și era mai mare mila văzându-l plângând pe străde și spund că popa neunit i-a scos afară de mână din școală zicându-le că unii n'au loc în școala gr. or. ear' pe pruncii jidanului Steinberger David din Cetea i-a suferit și îi suferă și astăzi fără să plătească ceva precând pe gr. cath. nici în anul acesta nu i'a suferit până nu i-am dat o obligațiune în numele bis. gr. cath. subscrisă de curatorii bis. gr. cath., de preotul gr. cath. și de alți cinci caventi pe cari i-a ales părintele Frâncu din întreg poporul gr. cath. ceea-ce până în anul acesta nici n'a fost obicei, a pretins însă, ca earăși s'ar poată ajunge scopul, ca pentru suma de 120 cor. să-i dăm obligațiune cu opt caventi. Cine nu vede că și aci e ura de confesiune și proselitism propagat de preotul gr. or. Ioan Frâncu?

Ar trebui ca părintele Frâncu să țină cont de pactul făcut între cele două confesiuni și să nu facă în tot anul alte propuneri și alte pretensiuni cu scop de-al încurca pe gr. cath. făcând presiune asupra lor. Părintele Frâncu ca preot gr. or. în Cetea are un venit anual aproape la 1000 fl. v. a., ear' eu ca preot gr. cath. abia am un venit de 100 fl. și oare care dintre noi ne-am făcut nevrednici și am lucrat contra chemării noastre? Eu ori părintele Frâncu?

Oare eu m'am lîngșit mai marilor statului și am cerșit ajutor ori părintele Frâncu?

Părintele Frâncu are frumoșii popor are frumoșii venite, cari rari preoți au și totuși nu i'a fost rușine a se închina mai marilor, a lua banii lui Jata și a i mănca și apoi a spune în public că nu i'a mănca. Eu ca preot gr. cath. tot-deauna m'am împlinit oficial meu de preot, cu acurateț mi-am împlinit datorițele față de poporul meu și față de neștinea mea, mi-am iubit neamul, sângele și limba mea românească, protestând atunci, când am simțit că se face nedreptate poporului meu pentru care lucru am și fost denunțat la Ministrul de Culte pentru agitație și tras la răspundere de către Tribunalul din A.-Iulia și părintele Frâncu ce a făcut? a stăruit din răspuneri prelungă poporenii săi ce erau chemați ca martori la Tribunalul din A.-Iulia în cauza mea ca să spună și neadevărul, doar' mă vor închine ungurii și prin aceea să scape de mine creștind că și i-a puté ajunge scopul mășnav ce intenționa.

Oare lucrul acesta nu este contrară chemării părintelui Frâncu, care zice în răspunsul său că în fiecare gr. cath. a privit un frate împreună suferitor?—nu cerca părinte să seduct On. P. cetitor cu minciuni și frase goale, căci faptele te spun sine ești.

Dacă întru-adevăr a privit părintele Frâncu în fiecare gr. cath. un frate împreună suferitor, pentru ce în anul 1898, când m'am dus la dânsul cu afaceri oficioase în cauza școlară, pentru ce n'a primit dela mine și dela cassar cei 19 fl. 50 cr.?—nu i'a primit, ci i'a aruncat jos de pe masă și săriind asupra mea ca o fiară sălbatică m'a luat de gât și de pept voină să mă desfacă de viață, ceea-ce se și întempla, dacă nu mi săriau în ajutor cei cari erau de față la aceasta scenă. Oare ce vor fi sis cei preșenți? Eată On. P. cetitor frățietatea, eată moralitatea predicată de părintele gr. or. Ioan Frâncu! Dacă pe gr. cath. i-a privit ca pe frați, pentru ce i'a improcusuat imediat după expirarea termenului și încă cu advocat străin, deși era chiar lângă acela

și un advocat român, poate chiar pont și acela era gr. cath. Mai bine, a lăsa leney cei 16 fl. dela gr. cath. din Cetea decât ad'ocatul român, asta încă e tate și aspirațiune culturală și națională propagată de părintele gr. or. Ioan Frâncu.

Zice părintele Frâncu în răspunsul său că dânsul nu s'a ocupat de persoana ca să nu-i se arunce vorba că pentru gr. cath. de ceea mă negrește, nu mă grit până acuma întru-cât n'a putut, nu avea velle, dar acum are pe răș Nicolae Versariu acel „Un poporan” din 31 al „Tribunei Poporului”.

Dacă părintele Frâncu nu s'a ocupat de persoana mea și n'a voit să mă arunce, pentru ce a suferit ca acuma să mă contra mea la consistoriul din Blășiu să mă fac, să se compună și să se scrie din casa sa noaptea în ascuns, chemând acest scop de concepist pe preotul gr. or. din Benic Amos Frâncu, ca v'er al d-lui?

A folosit părintele Frâncu de un pe rășcitul Nicolae Versariu pe acel „poporan” carele subscrisă singur și făurită de părintele Frâncu o trimisă consistoriului din Blășiu creștind că acesta lua în considerare minciunile și acorală rătăcioasă și mă va pedepsi transferat în altă parochie mai depărtată și pe gr. cath. din Cetea i-a contopi în popor gr. or.

Dacă acuma contra mea nu s'a în casa părintelui Frâncu, de unde rinteale Frâncu așa bine punctele precum afirmă D-sa și fi fost arătată către credincioșii mei Consistoriului Blăș? Ca să arăt că părintele Frâncu drept, când zice: „că de înșit credinței a fost arătat” și ca să arăt că poporul cari am fost arătat nu sunt adevăraș las să urmeze sub-alăturata declarație credincioșilor gr. cath. din parochia (Aceste s'au publicat deja Redacția).

(Va urma).

Casa națională.

Loteria casei naționale. În 20 Noemvrie 1900 a fost trasă la sorărie „Asociațiunii” din Sibiu în casa națională. Au câștigat obiectele de: 10.000 coroane: Nr. 28000 coroane: Nr. 2558 Câte 1000 coroane: 13705 93605. Câte 500 coroane: 3381, 15236 35321 60579, 67699 200 coroane. Nr. 5798 8645, 11819, 41385 43617, 44147, 66283 86509 Câte 100 coroane, Nr. 4386 4928 23790, 85856 40744, 46851, 64713 97029. Câte 75 coroane, Nr. 21744 43474, 46350, 52206 53185, 54016 62146, 62966, 64660, 65354, 66703 74184, 82361 85055, 92543, 94478. Câte 50 coroane, Nr. 7331 12079, 12203, 14482, 17389, 17653 33483, 36780, 37560, 42430, 46859 76252, 79079, 85996, 90044, 93733 Câte 20 coroane, Nr. 429, 245 5278, 6411, 7183, 13952, 14071 22820, 23867, 25001, 26027, 28871 32690, 39516, 43064, 43178, 52521 55388, 58755, 59114, 60371, 60991 65217, 67817, 67854, 68055, 69091 73768, 78683, 83757, 86061, 86932 89357, 89735, 90399, 91222, 91333 93026, 94811, 98611, 99461, 99733 Câte 10 coroane: Nr. 12 20 2913, 5318, 5394, 6468, 7046, 7131 8383, 8970 9420, 9680, 11012, 12713 13579, 13931, 14108, 14307, 15011 23599, 23882, 23948, 24554, 24651 25522, 26015, 26808, 27662, 28013 32519, 32901, 36241, 36556, 38011 39828, 42186, 42458, 42681, 43011 43118, 43313, 44443, 44541, 45011 48661, 49671, 50068, 50484, 50911 55978, 58589, 60143, 63973, 64911 66397, 67528, 69332, 69769, 70911 73693, 74804, 75182, 76362, 76911 78131, 79238, 79525, 80793, 81911 82087, 82203, 82535, 83395, 84911 88040 90869, 93701, 94'06, 94911 97299, 97314, 97891, 97923, 98911

Câștigurile se a se ridica până la 20 Dec. a. c.

Din străinătate.

Pericol de noi complicațiuni în Bal- Rusia, care în ultimul timp a fost le-

Pe de altă parte mișcările bulgare din Asia fac Poziția mai greutăți.

„Incredere” față cu guvernul.

Patrioții din Mureș-Turda în aduna- rii de toamnă s'au hotărât să protesteze

Calendar pe anul 1901

s'a pus sub presă și va apare curând în editura Tipografiei Diecesane (Arad).

Material foarte variat cuprinzând: literatură, istorie, sfaceri bisericesti, parte economică, târgurile, povești de tot felul și 22 ilustrațiuni (chipuri).

AVIS.

Cu începere de mâne, Redacția, Ad- ministratia și atelierul tipografic al „Tri- bunei Poporului” se stabilește în strada

Noutăți

Arad, 26 Octomvrie n. 1900.

P. S. S. Episcopul Iosif Goldis a so- sit ieri (Joi) seara dela Orade în Arad.

Congregația de toamnă a co- mitatului Arad este convocată pe ziua de 7 și 8 Noemvrie st. n. s. c. — În ziua primă (7 Noemvrie) va fi șe- dință festivă de instalarea noului fișpan

Plângere. Din cercurile tinerimii stu- dioase dela seminarul diecesan din loc se ridică jalbă, că deși azi-mâne se implinesc

De altă parte primim informația, că în biblioteca societății de lectură deja de mai mulți ani nu se află poeziile bardului național Vas. Alexandri. Se poate tolera așa ceva?!

† Alexandrina Schmid, născută Cunțan, fiica mult veneratului profes- or D. Cunțan din Sibiu, a cărei tre- cere din viață am anunțat-o deja, a fost înmormântată în Berlin la 24 Octomvrie n.

Cei îndurerăți primească since- rele noastre condolențe.

Inviniții fără temei. Sunt câțiva oa- menii, mai ales pe la Timișoara și câțiva și în Arad, cari cunosc și provéd cu nutri- ment spiritual propriu lor — o știucă-macu- latură din Timișoara, care număr de număr

Cu toate acestea, la un comunicat al ei din Nr. 75 a. c. vè rog să-mi publicați următoarele reflexii:

În acest număr al său, pomenita știucă timișoreană afirmă, că părintele protopop Trifon Miclea din Satul-nou pricinueste Ro- mânia din Panciova cele mai mari necazuri și că ar fi înecassat aproape una mie florenți pentru parochia Panciovei, care sumă ar fi folosit-o „ca spese cu ocaziunea sfintirii ca- pelei, cu drumul, cu costul, cu cortelul, cu fiakărul și berea” pentru persoana sa, când mergea la Panciova în sfacerea capelei.

Toate afirmațiile știucii sunt calomnii nemernice și inviniții fără temei, în urma cărora, așa știu, părintele protopop Miclea îndată a substernut raportul sosit dela preotul Strocă din Panciova, împreună cu pome- nita știucă la Ven. Consistoriu diecesan din Caransebeș cu rugare, ca să ordoneze și să efectuească strictă cercetare în contra D-sale, ca să se constate, adunat a dînsul 1000 fl. pentru parochia Panciovei și că folosit-a banii pentru bere, drum, cost, etc, precum afirmă știuca? A rugat totodată pe Ven. Consistoriu, să bine-voiască a-l da per- misia să transpună cauza aceasta la tribu- nalul criminal.

Ca o puternică dovadă despre desă- vîrșita netemeinicie a invinițiilor, ce li se fac părintelui protopop Miclea în știuca timișoreană, alătur aci un document al D-sale către Consistoriul din Caransebeș. (Avem la mână acest document. — Red. „Trib. Pop.”) Documentul acesta este primit și aprobat de Ven. Consistoriu sub Nr. 2783 ep. din 1900, ca un ofert valoros adus spre binele parochiei din Panciova. Din el se vede, că tocmai din contra, părintele protopresbiter Miclea a adus Românilor din Panciova jertfe însemnate. Pentru a înzestra adecă cu cele trebuincioase noua parochie din Pan- ciova, P. O. domn protopop Miclea face venerabilului Consistor un ofert, — adevărat act de nobleță. Pentru anticiparea sumei trebuitoare pe seama parochiei, D-sa a depus

anume ca garanță la Consistoriul o sume- denie de hârtii de valoare d'ale sale proprii, a căror valoare nominală este de 32.148 co- roane, ear faptică cu mult mai mare. Astfel că, prin dispozițiile din act, viitorul și ina- intarea spre bine a parochiei din Panciova sunt deplin asigurate.

De laude, altfel, părintele Miclea n'are trebuință. Le am atins acestea însă, provo- cat de invinițiile uimitor de obrăncice și neintemeiate al știucii timișorene, care, în cele din urmă, va trebui să piară dintre noi ca un duh rău și un lucru netrebnic. — Un iubitor al adevărului.

Necrolog. Subscripții în numele nostru și al tuturor conșagenilor și afinilor adu- cem la cunoștință amicilor și cunoșcuților trecerea din viață a scumpul și neuitatelor noastre soție, mamă, soacră, cumnată și mătușă Carolina Andreica născ. Palada, în- timplată luni, în 22 Octomvrie a. c., la 8 oare dim. În etate de 63 de ani și în al 34-lea an al fericitei căsătorii, împărțită fiind cu sf. taine. În mormântarea s'a se vîrșit Mercuri, în 24 Octomvrie a. c., la 2 oare p. m. în cimiteriul gr. or. din Câmpeni. Fie-l țîrșua ușoară și menoria binecuvên- tată, Mihail Andreica, soț. Sălia Andreica, măritată Preda fiică. Dr. Vasilie Preda, gi- nere.

„România Jună” valorosul organ naționa- list din București, a încetat de a mai apă- ră. În articolul de adio al „Comitetului re- dacțional” adresat cititorilor săi, se face promisiunea, că în curând va reapăre, pen- tru a-și continua lupta începută cu bun succes, dar pe care a trebuit s'o întrerupă, din cauza neajunsurilor materiale. Dorim sincer s'o revedem.

Avis. Manualele de Gramatica limbii române ale d-lui profesor Ioan Petran nu se mai află în deposit la Administrația tipografiei diecesane. Cei-ce vor să le aibă, se vor adresa de-a-dreptul la autor, sau le vor co- manda prin Administrația „Tribunei Poporului” ori prin librarul Klein din loc.

Interesant pentru loteria de clase. „Căsa de schimb Națională”, societate pe acți în Budapesta (Piața Gizela, palatul Haas), e cel mai mare loc din țară pentru cumpărarea de losuri dela loteria de clase. Oferă cele mai bune avantagii și asigurări. Trimite losuri cu prețurile lor originale (chiar și cu rambursă), scutit cu desăvîr- șire de spese postale. Cu avantagiile amîn- tite sunt foarte căutate losurile dela acest institut. Se recomandă deci, ca ofertele în lo- suri să se facă cât mai grabnic.

Poșta Redacției.

Cetea. E trist, că cearta dintre cei doi preoți nu înceată. Noi am publicat însă des- tul despre lucrurile d'acolo și nici acum, nici în viitor nu vom mai puté da loc, decât în partea taxabilă. Doar se va mai curma astfel cearta. Nici nu mai știm cui să credem. Vedem numai că și unii și alții spun lucruri grave.

Acte dela Redacție nu putem da.

Ianova. Ne doare inima, citind ce ne scrieți Dacă într'adevăr acel preot a păl- munit oamenii, e vrednic de pedeapsă și fa- cînd D. V. arătare P. S. Sale Episcopului, venind aici în persoană, suntem siguri că lucrurile se vor îndrepta. Ori se s'ar face însă rău de preoți, credincioșii n'au să-și părăsească legea strămoșească, e să oute dreptate la consistor. Dacă pune pedecă protopopul, veniți și faceți și contra lui ară- tare, dar legea să nu o părăsiți!

Unul din redactorii nostri s'a dus de altfel la P. S. Sa Episcopul, să-l arate cele ce ne scrieți. Fiți deci cu răbdare.

Poșta Administrației.

D-lui Augustin Luca în Ticvaniu-mic am primit, sunteți achitați până la finea a-ului 1900, eară domnul Pavel Tamaș mai are încă 2 coroane pe a II jumătate de an 1900.

D-lui Dimitrie Cosma în Soldobaghii Dela noi Vi-se trimite regulat în fie-care săptămână, cauza neprimirei, numai poșta d-voastră din Balyok poate fi, unde vè ru- găm se cercetați.

D-lui N. Mergea în Mehadia abona- mentul pe lună costă 2 coroane, Vè rugăm a ne trimite diferența.

Ultime știri.

Majestatea Sa acasă.

Viena, 25 Octomvrie. Majestatea Sa Mo- narchul a sosit aici azi dimineață dela Bu- dapesta.

Răsboiul anglo-bur.

Capstadt, 25 Octomvrie. Genera- lul French în calea sa dela Karolina până la Bethel, a dat într'una de re- sistență din partea Burilor. Dintre sol- dații englezi au căsurt vr'o 36, între cari și oficeri. Asemenea și în alte lupte cu Burii în zilele trecute, Englezii au avut pierderi considerabile: Au căsurt morți vr'o 50 de oameni împreună cu oficerii lor.

Ast-fel au fost atacate și trupele lui Settle, căsînd dintre Englezi 15 fi- ciori și un oficer. La Zeerust Burii au atacat carele cu muniție ale lui Me- thuen, căsînd morți un oficer și câți-va ficioiri, ear' un oficer și 8 soldați au fost greu răniți. În două locuri trupele ge- neralului Barton au fost atacate de Burii, pricinuindu-le mari pierderi. La Frederikstadt 2 oficeri și mai mulți sol- dați au căsurt prizonieri, câți-va morți și mai mulți răniți. În 21 l. c. Barton din nou a avut o luptă cu Burii, cari au năvălit cu mult curagiu asupra En- glezilor. Dintre aceștia și de data asta au căsurt morți câți-va soldați și un oficer.

Răsboiul din China.

Londra, 25 Octomvrie. Din Sanghai i-se raportează lui „Standard”: E mare temerea, că Chinezii vor păși cu toată se- riositatea pentru recucerirea Pekingului.

Cu data 23 l. c. se vestește din Kanton:

Revoluționarii au luat drumul spre Huiceanu și după-ce au bătut crâncen trupele împărătești (chinezese), au ocupat orașul Samceau, un mare centru comer- cial.

În provinciile Nambung, Kwantung și Kvansi asemenea a izbucnit revolu- ția.

Londra, 25 Octomvrie. Din Peking se raportează lui „Times”:

La nota adresată de vice-regele Li- Hung-Ciang puterilor străine în chestia tra- tativelor pentru pace, — nu s'a răspuns încă. Se anunță, că răspunsul, ce va servi ca bază a negocierilor, puterile vor să-l state- rească împreună și se va preda în formă de ultimatum, pentru-ca tratativele să nu se trăgă- nese la infinit.

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe pietșe se so- cotesc în coroane și după 50 chilograme, ear' nu ca și până acum, după maza me- trică (100 chilograme).

Prețurile dela 24 Octomvrie din Budapesta

Table with 2 columns: Cereale and Price. Rows: Grâu in Octomvrie, Secară, Ovăs, Cucurus pe August.

Prețurile dela 24 Octomvrie din Arad:

Table with 2 columns: Cereale and Price. Rows: Grâul cel mai bun, Cucurus, Săcară, Orz, Ovăs.

Prețul porcilor.

Conform buletinelor din B.-Pesta Kôbánya (Steinbruck).

Porci: tineri, grei îngrășați de peste 320 khilogr. perechia: bani 98 — 99.

Tineri mijlocii în greutate de 251— 320 Chilg. perechia bani 97—98.

Tineri ușori în greutate de 250 Chilg. perechia: bani 98—99.

Porci de Sêrbia grei de peste 260 Chilg. perechia: bani 98—97 și ușori de peste 210 Chilg. perechia: bani 94—95.

Editor: Aurel Popovici Barsianu. Red. respuns: Ioan Russu Șirianu.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 1899 évi V. 784/1 számú végzése következtében Dr. Németh János, aradi ügyvéd által képviselt Inokai Tóth Lajos ezég javára, Popovics János hódosi lakos ellen 46 kor. s jár. erejéig 1899. évi október hó 20-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lo és felülfoglalt és 1671 koronára becsült butorok, varrógép, kukoricza, eke taligával, trieur, széna, szab-szalma, szorórosta, cséplőgép, lószekér, lovak, csikók, tehén és kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagy-buttyini kir. járásbíróság 1899. évi V. 161/4. számú végzése folytán 43 kor. tőkekövetelés, és eddig összesen 34 kor. 10 filliben bírósilag már megállapított költségek erejéig Hódoson, adós lakásán leendő eszközlésére 1900. évi november hó 7-ik napjának délelőtti fél 12. órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is el és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt N.-Buttyin, 1900. évi október hó 16-ik napján.

Klausner Jakab, kir. bírósági végrehajtó.

513 1-1

Secretul unui om batran.

O istorioara originala povestita din viața
Stefan Sabo, din Pakozd.

Oameni iubiti!, cel mai pretios lucru ce are omul e sanatatea. Durere inea cu greu se gaseste un mijloc de vindecare, eand omul e bolnav. Eu am fost 6 ani bolnav si am probat toate cele posibile de giaba. In fine cetese in tr'un ziar despre „Fellers Elsa Fluid“ in Apoteca din Stubica (Comitatul Agram) si-mi cuget: „halt probez si eu acest!“ Comandez o dusina de proba si acum ve pot povesti o istorioara: 6 ani n'am putut umbla de podagra si dureri groaznice in picioare pe care nu le puteam ridica si nu puteam dormi o noapte macar. In zece zile de-arindul m'am uns cu „Fellers Fluid Elza“ si deja am putut umbla si dormi, ear la 3 saptamani am fost sanetos ca un peste. Toți vecinii si neamurile nu puteau admira de-ajuns acest mijloc miraculos ce mi-a ajutat. Toți au știut că eu comandasem „Fluidul Elsa“ si mai intai imi vene vecinul Michel, ci că si el are tocmal asa ferbinteli la cap, friguri, si că-l dor manie, picioarele si mijlocul. Il dau un flacon cu „Elsa Fluid“ si in 3 zile a fost sanatos. Stefan din deal inca a venit ca să-l dau din minustul Fluid Elza care ajută facăruia, căci pe nevastă sa o doare oamtu, tușe și are înzăpături în pept. Inchipuiți-vă oameni bunți după 2 zile vine nevasta lui Stefan se-mi mulțumească, că Fluidul i-a ajutat. Tocmal la Josef vine țeranca lui Hirsler, că băiatul ei e pe ducă, vomesează, plânge, și are scârțieri în foale, și nu știe ce să se facă. A umblat destul peia apoteca și toate femeile lscusite a probat totul de giaba și copiii e pe moarte. Indată mă uit la descrierea ce e la fiecare flacon, dacă nu se poate ajuta ceva: și într'adevăr aici stă 10 picături în lapte, și cu fluidul acela se ungi foalele, și trebuie se ajute. Il dau un flacon și-l spun: nu trebuie se fi supărat, ce stă în descrierea aceia trebuie se fie adevărat, și în încă că pentru a-ți pute ajuta trebuie să lei 2 flacoane și pentru ca să nu fi înșelat și se capeți adevăratul „Fluid de Elsa“ trebuie se scrii corect la: EUGEN VICTOR FELLER apotecar,

zur heiligen Dreifaltigkeit in Stubica (Comitatul Agram) e ieftin: 12 flacoane coroaane, iară poșta o plătesc apotecale. In aceiași seară a fost băiatul sanatos și mi-a adus țeranca Hirsler cu deplina bucurie flacoane „Elsa Fluid, spunend că de n'ar fi fluidul Elsa băiatul ar fi murit. La un ospet Sep, m'am mirat ce istorisau oamenii despre dui Elsa, șuncuau anume că ajută la copet vindecarea frasiului, de limbriet, la alți oameti disenterie, pentru dureri de dinți, rae, orbare, scârțieri, dureri de stomach, și de slăbiciune tușea cu sânge și i-a ajutat, la bol și pentru tat, oamenii le dedeau în beutară când nu și indată începeau se mănăncă. Cu un și ajută la toate boalele.

FLUIDUL ELZA, de FELLER vine numai atunci când poartă marca „Elsa“ carea de atucea și cu iscăltura „Feller“ și de dează numai cu rambursă sau prin trimiteș lor prin mandat postal costă cu porto ca în conspect de întrebuintare la oaltă 1 Dusia flacoane) 5 coroaane, 2 Dusini (24 flacoane coroaane, 4 Dusine (48 flacoane) 16 coroaane în ori-ce parte a locului.

Une oiește se aibă Fluidul Elsa de veritabil sau pitule Elsa de Fluidul veritabil comande prin scrisoare indicand corect Eugen V. Feller apoteca la „heil. Dreifaltigkeit Stubica Nr. 135. (Comitatul Agram.) Se mai veritabil la apoteca Josif de Török în Buda strada regelui Nr. 12. si la apoteca furuș curței regale Béla Zoltán în Budapesta coroaane mari Nr. 23.

O adevărată comoaară e pentru oameti numitul fluid Elsa de Feller care vinde și dente de boale grabnice și la sigur. Cu deșta nevătămatoare; de autoritățile sanitare erau și găsită că mijloc vindecător de casă și pe popor. Amănunte la inserat.

439 10

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

438 23-59

IN SIBIU.

asiguresc pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

- 1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;
- 2. pe viața omului în toate nașuniunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de șestre și de rente.

Dealusiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Oidnad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi) Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile **imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15-50 ani.**

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vech, de asemenea la dorință anticiper de la mine cheltuielile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am implinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în proprii lor interes cu deplina încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4 1/2 și 5%, pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moși 453 23-28

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fă-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Respons se dă numai dacă la întrebările ce se fac se adună și marcă poștală

Em. Manno-Zissy

neguțătorie de produse și comisiune în Budapesta
Petöfi-tér 3.

In vederea recoltelor recente, imi iau voe a-mi oferi serviciile mele la bursa de cereale domnilor economi, cari voesc a-și dirige afacerile lor de vânzare aici în cereale ca: **grâu, orz, ovės, cucuruz, rapiță etc.**

Lucrez de mai mulți ani la bursa de cereale de aici cu succes, servesc onorațiilor mei comitenți de tot solid și eftin.

Rog deci, ca cu ori-ce întrebare în astfel de afaceri să se adreseze la mine direct, în limba română, pe cari le voiu rezolva întotdeauna prompt.

Cu distinsă stimă;

Em. Manno-Zissy

Budapesta, Petöfi-tér nr. 3.

483 2-8